

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ДІСЛІВ НА
ПОЗНАЧЕННЯ ПРОЯВУ СУПЕРЕЧКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ
ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Наталія СКРИЦЬКА,

Буковинський державний медичний університет,
fedorkiv017@ukr.netLEXICO-SEMANTIC ANALYSIS OF THE VERBS DENOTING
DEBATE IN ENGLISH AND UKRAINIAN

Natalya SKRYTSKA,

Bukovinian State Medical University,
ORCID 0000-0002-1498-4747

Наталія Скрыцкая. Лексико-семантический анализ глаголов для обозначения проявления споров в английском и украинском языках. Семантическое значение глаголов для обозначения споров обосновывается культурой языка, привычками и традициями людей. Анализ глаголов для обозначения споров базируется на формализованном методе лексико-семантического анализа. Этот метод исследует семы, объединенные в лексические единицы, а также связи между ними. **Актуальностью** исследуемой проблематики является формирование новых сем лексического значения глаголов для обозначения споров в английском и украинском языках. **Целью статьи** – исследовать лексико-семантические значения глаголов в украинском и английском языках. **Методы исследования:** описательный, аналитический, методы анализа и синтеза. **Выводы.** В результате исследования определены лексические и семантические особенности глаголов для обозначения споров в английском и украинском языках.

Ключевые слова: глаголы споров, семы, лексемия, полисемия, степени обозначения глаголов, лексическое значение глаголов споров.

Problem statement and its connection with important scientific tasks. The lexical set of Ukrainian verbs denoting *debate* comprises 40 language units. According to the number of their meanings, Ukrainian lexemes under study have been subdivided into three groups: verbs with the highest degree of polysemy, verbs with the middle degree of polysemy, and monosemantic verbs.

The urgency of the research lies in the fact that for the first time the complex comparative study of both lexical and seme stocks of the verbs denoting *debate* in English and Ukrainian has been conducted.

The aim of the article is to identify common and distinctive semantic and monosemantic characteristics of the language units denoting *debate* in the languages under study. The aim of our work can be achieved by carrying out the following **tasks**:

to determine the theoretical and methodical basis of the research;

to collect the verbs denoting *debate* in English and Ukrainian;

to construct the matrices presenting relations between the lexical units and their meanings;

to find out the lexico-semantic peculiarities of the analyzed verbs;

to conduct the comparative analysis of the verbs denoting *debate* in the languages under study.

The first group of Ukrainian verbs denoting *debate* contains 6 lexical units, the semantics of which includes 7-4 meanings. They are characterized by the highest degree of polysemy and include the following verbs: *змагатися, доводити, сваритися, гритися, стикатися, суперечити*.

The verbs *змагатися* and *доводити* each possess 7

meanings, but no correlation between them can be found.

The lexical unit *змагатися* reveals its semantics of *debate* in the meaning indicating the process or actions of resisting someone/something, protesting against someone/something, fighting someone/something: *чинити опір комусь, чому-небудь, протестувати проти когось, чогось, боротися з ким-, чим-небудь, за когось, щось*. The meaning *‘намагатися перевершити, перемогти когось у чому-небудь, домагаючись кращих, ніж у когось, результатів, показників; не поступатися комусь, чому-небудь в якихось якостях, властивостях’* also refers the studied verb to the lexical group of *debate* describing it as a lexeme denoting the action of surpassing, defeating someone in something, achieving better results, not yielding to someone/something in any qualities, properties. The verb *змагатися* denotes quarrels and arguments which is revealed in the following meaning: *‘розм. те саме, що сваритися; сперечатися, доводячи свою правоту’*. In addition, the semantics of the analyzed word includes the meaning *‘брати участь у змаганні; перен. стикатися (про протилежні думки, почуття, бажання і т. ін.)’* which describes the lexeme as the unit denoting competing and clashing of opposite thoughts, feelings, desires, etc. We should note that the verb *змагатися* is also used in the meanings that are not associated with the notion of debate, namely: *‘спромагатися на щось, намагатися що-небудь зробити’* and *‘наростати, збільшуватися, посилюватися; наставати’*¹.

The language unit *доводити* is characterized by the following meaning actualizing the semantics of debate: *‘підтверджувати істинність, правильність чого-небудь фактами, незаперечними доказами; доказувати’*. Thus, in this meaning the analyzed verb indicates the action of confirming the truth, the correctness of something with facts,

¹ Modern explanatory dictionary of the Ukrainian language. URL: services.ulif.org.ua (date of application: 22.03.2021, P. 265).

indisputable evidence, proving. The following five meanings are not related to the semantics of debate: 'ведучи, доставляти кого-небудь до певного місця; супроводити', 'роблячи що-небудь, досягати певної межі', 'змушувати кого-небудь прийнятися певними почуттями, переживаннями і т. ін.', 'доносити, повідомляти' and 'здійснювати механічну обробку деталей машин, апаратів, приладів і т. ін. для надання їм точних розмірів і чистоти поверхні; притирати'.

It should be noted that the studied verb is used in the set expression *доводити (довести) до гріха* – *бути причиною чийх-небудь негативних вчинків* that allows to deeper disclose its semantics.

In the next subgroup, the lexemes *сваритися, гризтися, стикатися* and *суперечити* (4 meanings) have both common and distinctive features.

The common feature of the verbs *сваритися, гризтися* and *стикатися* is *сперечатися; сперечатися, домагаючись поступок; діяти всупереч* which denotes quarreling with someone, arguing with each other. The lexemes *сваритися* and *грязитися* also share the meaning *сваритися; лаяти; висловлювати невдоволення*. The meaning *вступати в сварку з ким-небудь; сперечатися один з одним* denotes quarreling with someone, arguing with each other. The semantics of expressing one's dissatisfaction, condemnation and scolding is obvious in the following meaning: *висловлювати своє невдоволення, осуд (іноді образливо); лаяти*.

The ability to form phrases is the characteristic feature of the language units *сваритися* and *суперечити*. "*Пальцем сваритися* – *розмахуючи піднятим угору пальцем, виражати погрозу, незадоволення, гнів, заборону і т. ін.*" and "*грозити (сваритися) кулаком (кулаками); трясити (трусити, труснути) кулаком (кулаками)* – *робити погрозливий жест (погрозливий жести)*" – which express a threat, dissatisfaction, anger, prohibition. *Суперечити [самому] собі* – *висловлювати протилежні думки, погляди на що-небудь*².

Although each of these words has individual meanings. The semantics of *threatening* is revealed in the meaning of the word *сваритися* *зробити погрозливий жест*. The lexeme *грязитися* reveals a pain and suffering, hostility and animosity even between animals *душевно страждати, журилося, переживати*; *кусати один одного (про тварин)*.

The semantics of the word *стикатися* is observed in a strong desire of a person to defend and protect smb. or smth. *захищати; обороняти; боротися за збереження чого-небудь*. The necessity of overcoming the various life difficulties arises constantly in our lives. Everyone, no matter how rich or poor, successful or unsuccessful, healthy or unhealthy, faces with challenges and obstacles along his / her path of life. It is impossible to imagine our lives without difficulties. In one word, fighting for smth., defending smb. and overcoming the difficulties is our constant work. The semantics of human relations is revealed in the meaning of the verb under study indicating meeting with someone, communication with someone, having relationships with someone: *несподівано зустрічатися з ким-небудь; тільки док. зустрієшися, познайомитися з ким-небудь; з ким, перен. вступати в спілкування, в які-небудь стосунки з кимсь; з чим, перен. мати можливість пізнавати що-небудь, знайомитися з чим-небудь, зазнавати чогось; перен. працюючи, досліджуючи і т. ін., зустрічатися, мати справу з чим-*

небудь, виявляти щось'.

The lexeme *стикатися* is also characterized by the meanings denoting various actions and processes which are not related to the notion of *debate*: *рухаючись назустріч, натикатися одне на одного, на кого-, що-небудь, ударятися об когось, щось; взаємно торкатися, дотикатися; перен. бути пов'язаним з чим-небудь, близьким до чогось; тільки недок., діал. блукати, тинятися*³.

The analyzed verb is used in the set expression *зіткнулися лице (лицем) в лице з ким*, which is defined as *проходячи близько одне біля одного, несподівано зустрітися, побачити одне одного* indicating human relationships.

The lexical unit *суперечити* has negative semantic meanings: *висловлювати свою незгоду; заперечувати*, *не відповідати чому-небудь, бути несумісним з чимсь* and *заважати кому-небудь у чомусь*. In addition, the word under consideration reveals the semantics of debate in the set phrase *суперечити [самому] собі* defined as *висловлювати протилежні думки, погляди на що-небудь*.

Thus, the analysis of Ukrainian verbs denoting *debate* with the highest degree of polysemy manifests that they are characterized by the semantic features expressing the process or action of resisting someone/something, protesting against someone/something, fighting, quarreling with someone, arguing with each other, etc. Three verbs reveal their semantics in phrases.

The second group of Ukrainian language units denoting *debate* contains 16 lexical units, the semantics of which includes 3-2 meanings. They are characterized by the middle degree of polysemy and include the following lexemes: *протистояти, сперечатися, засперечатися, справуватися, заперечувати, протестувати, посваритися, відстоювати, протидіяти, спорити, торгуватися, перечити, оспорювати, спростовувати, сварити* and *зідатися*.

The first eight verbs in the given group are characterized by 3 meanings and have both common and distinctive features. The lexemes *протистояти, сперечатися, засперечатися* and *сравуватися* share the meaning *сперечатися; сперечатися, домагаючись поступок; діяти всупереч*. At the same time the words *протистояти* and *сперечатися* coincide in the meanings of *чинити опір, опиратися; протидіяти; протистояти* and *не давати перемогти; не поступатися; суперничати* which express resisting the action, the pressure of someone or something, withstanding the pressure of someone or something. The meaning of resisting the action, the pressure of someone or something, withstanding the pressure of someone or something is evident in the following semantic features of the verb *протистояти*: *чинити опір дії, напору кого-, чого-небудь, витримувати напір з боку когось, чогось* and *опираючись, протидіючи кому-, чому-небудь, не давати йому можливості перемогти, поширитися, мати вплив на когось, щось і т. ін.*. The distinctive meaning of the word *засперечатися* is *побитися об заклад*.

The semantics of arguing, leading a debate is actualized in the meanings of the verb *сперечатися*: *вести суперечку, доводячи що-небудь; заперечувати проти чого-небудь, не давати своєї згоди на щось*. The semantics of resisting an opposing is evident in the meaning *відстоювати своє право на що-небудь, на володіння чимсь; чинити опір чому-*

² Ibidem, P. 268.

³ Ibidem, P. 269.

небудь; противитися'. The seme of competing and rivalry is contained in the meaning 'перен. не поступатися перед ким-, чим-небудь якимись якостями, властивостями; суперничати'. The individual feature of the verb **сперечатися** is its usage in the phrase *не сперечаюся; не буду сперечатися* — 'уживається для вираження згоди з ким-небудь' which expresses the opposite meaning to the notion of debate, namely – agreeing with someone.

The verb **справуватися** is mainly a lexeme with a positive semantics denoting human behaviour 'поводитися певним чином' and successful performing of a certain tasks and duties 'успішно виконувати яку-небудь роботу, якісь обов'язки і т. ін.'

The lexical unit **заперечувати** shares common semantics with the verb **протестувати** 'висловлювати свою незгоду; заперечувати'.

The lexeme **заперечувати** also contains the distinctive meaning 'не визнавати існування, значення, доцільності чого-небудь'. In addition to above-mentioned features, the analyzed verb forms a phrase that allows to deeper disclose its semantics: **заперечувати (заперечити) свою провину (участь)** – не визнавати, відмовлятися визнати свою провину, участь у чому-небудь⁴.

The verb **протестувати** denotes the protest against someone or something 'виражати протест проти когось, чого-небудь, виступати з протестом'. People protesting about something want to attract public attention and get their rights back, to object on whatever they do not like. In other words many people protest to satisfy their psychological needs while believing that they are protesting to get their rights back. Besides, this language unit indicates economic relations: 'засвідчувати факт несплати за векселем у встановлений термін'.

Two lexical units **зсперечатися** and **посваритися** share the meaning 'сваритися; лаяти; висловлювати невдоволення' which contains indications of a high degree of disagreement, misunderstanding and disorder. At the same time the word **посваритися** has individual meanings: 'докоряти, дорікати' and 'зробити погрозливий жест'.

The word **відстоювати** is characterized by positive semantics denoting defending, fighting for the preservation of something, proving the correctness of something 'захищати; обороняти; боротися за збереження чого-небудь'. In addition, it is characterized by the meanings 'простоювати на ногах певний час, виконуючи якусь роботу; стоячи, бути присутнім до кінця чого-небудь' as well as a specific meaning 'залишаючи рідину в нерухомому стані, надавати можливість частинкам речовини осідати на дно посудини, резервуару тощо'⁵.

The verbs **протидіяти**, **спорити**, **торгуватися**, **перечити**, **оспорювати**, **спростовувати**, **сварити** and **заїдатися** each have 2 meanings, but only some of these meanings match. The words **протидіяти**, **спорити** and **торгуватися** coincide in the meaning of 'сперечатися; сперечатися, домагаючись поступок; діяти всупереч'. These words also have specific lexical meanings: *to compete, to rival, do not give up (змагатися, не поступатися у чому-небудь)* – **спорити**; *to settle the price, to negotiate a price (домовлятися про ціну під час купівлі та продажу)* – **торгуватися**. At the same time the lexeme **протидіяти** share the meaning 'чинити опір, опиратися; протидіяти; протистояти' with the language unit **перечити**.

The common feature of the verbs **перечити**, **оспорювати** and **спростовувати** is to express one's disagreement, to deny smth., to object, to raise or to make an objection, to oppose, etc. 'висловлювати свою незгоду; заперечувати'. Among the distinctive semantic features, we point out the following: for the verb **оспорювати** – 'домагатися відновлення свого права на що-небудь через суд'; for the word **спростовувати** – 'доводити неправильність, помилковість, хибність чого-небудь'.

The words **сварити** and **заїдатися** coincide in the meaning of 'сваритися; лаяти; висловлювати невдоволення'. The peculiarity of this lexical unit is the usage of a specific semantic meaning which expresses a reproof, rebuke, reproach ('докоряти, дорікати – сварити'). The verb **заїдатися** characterizes human inaccuracy: *під час їди забруднювати їжею обличчя біля рота*⁶.

The analysis of the Ukrainian language units with the middle degree of polysemy denoting *debate* shows that they are interrelated in their meanings outlining debate as contradicting, disagreeing, resisting and opposing, condemnation, dissatisfaction, quarreling and aggravating relations, etc. The characteristic feature of the verbs with the middle degree of polysemy is the availability of the meanings in their semantics that refer them to various spheres of human activity: economy, law, human relationships, human actions, etc.

The first group of words denoting *debate* in English is represented by 5 lexical units possessing 8-6 meanings (**to oppose, to argue, to fence, to struggle, to dispute**).

The first in this group is the lexeme **to oppose** which possesses 8 meanings characterizing it as a verb indicating the process of opposing someone as an antagonist: 'to set as an opponent or adversary', 'to be in opposition'. The meaning of resistance is clearly obvious in the seme 'to act against or furnish resistance to; combat' which correlates this lexeme with the verb **to dispute**. The two verbs are also semantically close in the semes indicating opposition 'to set against, esp. for comparison or contrast' and 'to set (something) opposite something else, or to set (two things) so as to be opposite one another'. The word **to oppose** also indicates the state of unfriendliness, enmity, and animosity – 'to be hostile or adverse to, as in opinion' as well as preventing, inhibiting and baffling – 'to hinder or obstruct'. The analyzed lexeme reveals its semantics in the set phrase **as opposed to** defined as follows: 'as contrasted with'.

The language unit **to argue** is semantically close to the word **to dispute** in its meaning 'to participate in a formal debate'. The distinctive positive lexical feature of the analyzed verb is its ability to indicate discussing and clarifying the issue – 'to state the reasons for or against' and explaining, indicating – 'to maintain in reasoning', 'to show; indicate'. The indication to convincing and presenting support is obvious in the meaning 'to persuade or compel by reasoning'. In addition, the lexeme **to argue** is capable of forming set phrases revealing its semantics of *debate*: **argue around and around** – 'to argue (about something) in a circuitous, indirect fashion, without an end or satisfactory result', **argue back** – 'to respond angrily or rudely at an inappropriate or unwelcome time', **argue out** – 'to discuss opposing views, with the goal of resolving a dispute', **argue the toss** – 'to dispute something', **arguing for the sake of arguing** – 'continuing a disagreement solely out of obstinacy', **can't argue with that** – 'a phrase used when one cannot or does not want to dispute what another person has said or

⁴ Ibidem, P. 271.

⁵ Ibidem, P. 272.

⁶ Ibidem, P. 272.

suggested⁷.

The following semantics meanings: 'to engage in skilful or witty debate, repartee, etc.' and 'to evade a question or argument, esp. by quibbling over minor points' semantically refer the lexeme **to fence** to the semantic space of debate and unites it with the word **to argue**. The studied word is also used in the following positive meanings: 'to construct a fence on or around (a piece of land, etc.)', 'to close (in) or separate (off) with or as if with a fence', 'archaic to ward off or keep out'. The negative meanings of the lexeme include: 'to fight using swords or foils', 'to receive stolen property'.

The meaning of arguing and competing is characteristic to the verb **to struggle** – 'to compete or argue with somebody/ something, especially in order to get something'. Other meanings of the lexeme describe it as a verb of fighting, wrestling: 'to fight against somebody/something in order to prevent a bad situation or result', 'to fight somebody or try to get away from them'. The

analyzed word also denotes striving and attempting – 'to try very hard to do something when it is difficult or when there are a lot of problems' and toiling – 'to move somewhere or do something with difficulty'. The lexical unit also reveals its semantics in the set phrase **to struggle against someone or something** – 'to strive or battle against someone or something'.

The word **to dispute** possesses six meanings which describe it as the verb of arguing, debating 'to engage in argument or debate', 'to argue or debate about', 'to argue against', 'call in question', quarreling 'to argue vehemently; quarrel', 'to quarrel or fight about; contest' and opposing 'to strive against; oppose'. Thus, the verb is semantically close to all lexemes with the highest level of polysemy – **to oppose, to argue, to fence, to struggle**. In addition, the investigated language unit has the ability to form phrases: **dispute something with someone** – 'to argue with someone about something, such as an amount of money'.

Table 1.1.

Lexical stock of the language units denoting debate in English

№	Group of verbs	Quantity	Percentage
1	Verbs with the highest degree of polysemy	5	12,5 %
2	Verbs with the middle degree of polysemy	26	65%
3	Monosemantic verbs	9	22,5%
	Total	40	100%

The data of the table prove that the verbs with the middle degree of polysemy comprise the largest group in the research sample making up 65% of all selected English language units. The group of monosemantic lexemes denoting debate is represented by 22,5% of lexemes while the group of verbs with the highest degree of polysemy is the least represented one and comprises 12,5% of the total sample.

Conclusions. The study of the lexico-semantic structure of words denoting *debate* revealed their qualitative and quantitative characteristics, which contributed to the allocation of common and distinctive features of verbs.

The common semantic features of the lexical units denoting *debate* in Ukrainian and English include:

- the classification of the verbs' lexical stock according to the degree of polysemy: language units with the highest degree of polysemy, words with the middle degree of polysemy, and monosemantic ones;
- the correlation of semantics between the words within the lexical group;
- the ability to disclose the semantics of *debate* in phrases and set expressions;
- positive and negative semantics to reveal *debate*;
- the availability of individual semantic features lying outside the semantic space of *debate*.

The perspectives of our further research lie in the contrastive study of lexemes denoting different human relations in English and Ukrainian.

Наталія Скрицька. Лексико-семантичне значення дієслів на позначення прояву суперечки в англійській та українській мовах. Семантичне значення дієслів на позначення прояву суперечки визначається культурою мови, особливостю ментальності, звичок і традицій народу. Аналіз дієслів на позначення прояву суперечки ґрунтується на формалізованому методі лексико-семантичного аналізу. Даний метод досліджує семи, об'єднані в лексичні одиниці, і, відповідно, зв'язки між ними. Завдяки цьому описано сферу впливу людини на повсякденне життя та відносини між людьми.

Історіографія. Дослідженням лексико-семантичних значень дієслів на позначення прояву суперечки займаються такі

науковці: В. В. Левицький, О. І. Мигалець, М.П. Фабіан, М. П. Кочерган та інші.

За основу дослідження обрано такі лексикографічні джерела: Сучасний тлумачний словник української мови, Словник української мови в 11-ти томах та Cambridge Advanced Learner's Dictionary.

Актуальністю даної проблематики є формування нових сем та їхньої новизни в лексичному значення дієслів на позначення прояву суперечки, і, відповідно, їх дослідження на різних ступенях полісемії – вищій та найвищій, а також вивчення моносемантичних проявів дієслів суперечки. **Метою** статті є дослідження дієслів на позначення прояву суперечки в англійській та українській мовах. **Об'єктом дослідження** є особливості лексичного значення дієслів на позначення прояву суперечки в англійській та українській мовах. **Методи дослідження:** описовий, аналітичний, методи аналізу і синтезу. **Наукова новизна** полягає у тому, що вивчення дієслів на позначення прояву суперечки із визначенням їхніх ступенів полісемії ще не були предметом досліджень. **Висновки.** У результаті дослідження визначено лексичні та семантичні особливості дієслів на позначення прояву суперечки в англійській та українській мовах, а також їх аналіз щодо різних ступенів полісемії.

Ключові слова: дієслова суперечки, семи, лексеми, полісемія, полісемічні ряди, ступені визначення дієслів, лексичне значення дієслів суперечки.

Скрицька Наталія – викладач кафедри суспільних наук та українознавства Вищого державного навчального закладу України "Буковинський державний медичний університет". Автор та співавтор монографії, понад 30 наукових робіт. Коло наукових інтересів: історія філософії, філософія мови, філософія культури.

Skrytska Natalya – a teacher of Department of Social Sciences and Ukrainian Studies of Higher State Educational Establishment of Ukraine "Bukovinian State Medical University". The author and coauthor of the monograph, above 30 scientific works. Research interests: history of philosophy, philosophy of language, philosophy of culture.

Received: 18.01.2021

Advance Access Published: March, 2021

© N. Skrytska, 2021